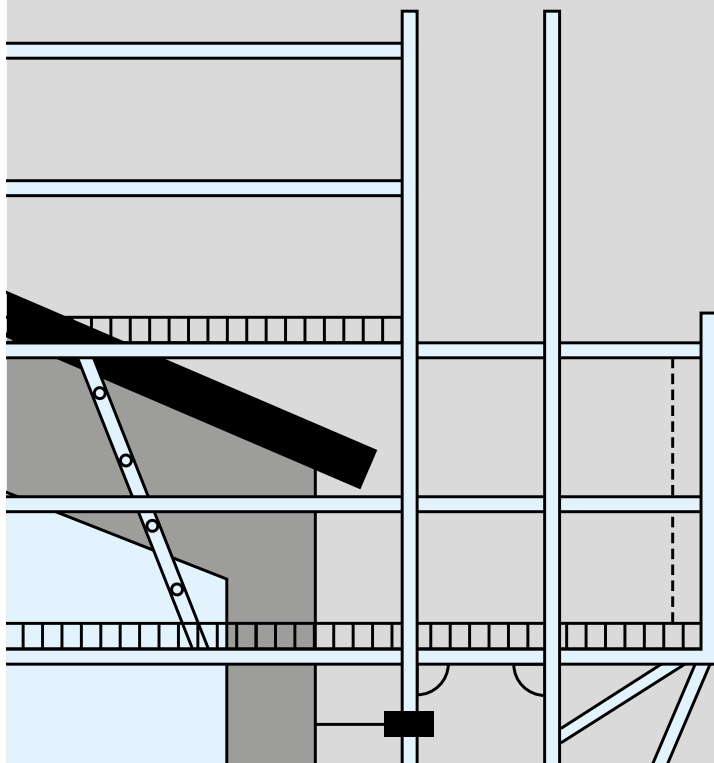

Sikring ved arbeid på tak - minimumskrav

Dette dokumentet beskriver god praksis for arbeid på tak. Informasjonen vil hjelpe deg til å utføre arbeidet på en sikker og trygg måte og slik at du oppfyller kravene i arbeidsmiljøregelverket. Dokumentet er ment som et hjelpemiddel. I tillegg til disse minimumskravene plikter aktørene å opptre i tråd med gjeldende regelverk. Rev. 4 - 01. 01. 2012

Om dette dokumentet

Deltakelse i utarbeidelsen av dokumentet

Dette «God Praksis-dokumentet» er utarbeidet i samarbeid mellom Byggenæringens Landsforening, Fellesforbundet og Arbeidstilsynet.

Omfang og avgrensning

Dokumentet omfatter sikring ved arbeid på tak ved alle former for oppføring av ny bygning (tilbygg, påbygg og nybygg) og på eksisterende konstruksjoner. Dokumentet beskriver sikringen fra og med oppstart av arbeidet til og med ferdigstilling av arbeidene på tak, inkl. beslag.

Innhold

Dokumentet er ment å gi byggherrer, arbeidsgivere og arbeidstakere som skal utføre arbeid på tak, veiledning i hvordan sikringen skal utføres for å oppfylle krav i lov og forskrifter.

Tiltak før arbeidene starter

Arbeid i høyden skal utføres på en sikker måte hvor kollektive vernetiltak skal prioriteres. Arbeidsgiver skal velge det arbeidsutstyret som er best egnet til å sikre og opprettholde trygge arbeidsforhold ved midlertidig arbeid i høyden. Dersom flere yrkesgrupper arbeider samtidig på samme område, skal det benyttes kollektiv sikring.

For at arbeid på tak skal være trygt, må de som utfører det ha nødvendig kunnskap, ferdigheter og erfaring, bl.a. i bruk av personlig fallsikringsutstyr.

Forut for alle arbeider på tak skal det gjennomføres en risikovurdering. Ved spesielle konstruksjoner kan det være nødvendig med «Sikker Jobb Analyse» (SJA). Dette skal resultere i planer og tiltak som reduserer risikoforholdene ved takarbeidet. For eksempel kan en komme frem til at det vil være nødvendig å bruke personlig fallsikringsutstyr på skrått tak, selv om det er sikret med rekkverk/stillas ved takkanten. SJA skal gjennomgås med alle som er involvert i arbeidsoperasjonen. Risikovurderingen skal utføres selv om arbeidet er kortvarig og skal gjøres i samarbeid med de som skal utføre arbeidet.

Midlertidig arbeid

For midlertidige arbeider tillates det at det benyttes personlig fallsikringsutstyr som eneste sikring, men for at arbeidet skal kunne betegnes som midlertidig må følgende kriterier oppfylles:

- at arbeidet bare innebærer inspeksjon, mindre reparasjons- eller vedlikeholdsarbeid
- at det ikke er oppføring av nybygg, tilbygg eller påbygg
- at totalt arbeidsomfang ikke overstiger 4 timeverk
- at det fremgår av risikovurderingen at arbeidet kan utføres på en trygg og sikker måte

Sikker atkomst

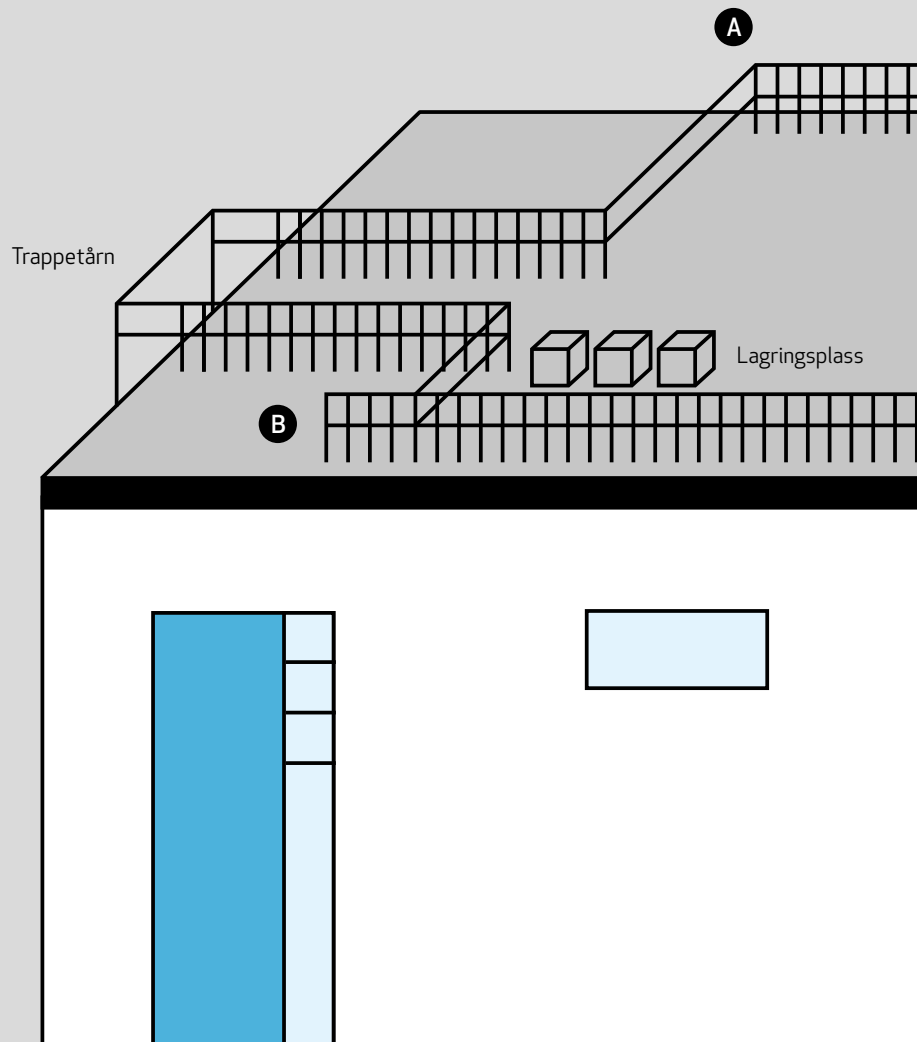
Arbeidstakere skal ha sikker atkomst til arbeidsområdet, og kunne oppholde seg der i full sikkerhet for å utføre nødvendig kontroll, produksjons-, justerings- og vedlikeholdsarbeid.

Bruk av personlig fallsikringsutstyr

Alt personlig fallsikringsutstyr skal være i henhold til gjeldende standarder. En forutsetning for å kunne benytte personlig fallsikringsutstyr er at det finnes eller kan monteres forankringspunkt på taket. Forankringspunkt, beregnet for en person skal tåle en belastning på 1000 kg (og et vilkårlig forankringspunkt skal tåle min 1500 kg). Forholdene vedrørende fallsikringsanordning skal fremkomme av risikovurderingen.

Flatt tak

Tak med helning på inntil 6° kan betraktes som flate tak.

Sikring av arbeidet på flatt tak

- Ved arbeid på tak med fare for fall, skal arbeidstaker alltid sikres fra å falle ned. Det kreves at det benyttes kollektive vernetiltak, som rekkverk eller stillas.
- Arbeid i høyden over 2 meter skal alltid sikres med rekkverk. Rekkverk skal være minimum 1 meter, med håndlist, knelist og fotlist, og tåle vanlig belastning etter gjeldende krav for rekkverk.
- Utsparinger, takvinduer o.l., i arbeidsområdet skal sikres, enten med rekkverk eller ved at de tildekkes med solide materialer som festes forsvarlig.
- Dersom de stedlige forhold, som f. eks. takets overflatemateriale, værforholdene o.l. har innvirkning på sikkerheten, kreves sikring tilsvarende som for skrått tak. En slik vurdering må fremkomme i risikovurderingen av arbeidet som skal gjøres.
- Takflater kan deles opp i mindre arbeidsområder. Arbeidsområdet kan avgrenses som tidligere beskrevet. Taksikringen avsluttes da enten 2 meter inn på taket (A) eller 2 meter forbi markeringen (B).

Hvor mye skal sikres?

Hele arbeidsområdet skal sikres. Arbeidsområdet omfatter atkomst, transportveier, lagringsplasser og området hvor arbeidet utføres. Den delen av arbeidsområdet som ligger mer enn 2 meter fra takkant kan avgrenses med annet utstyr enn taksikring. Dvs. at dersom hele arbeidsområdet ligger mer enn 2 meter fra takkant, er det tilstrekkelig å markere arbeidsområdet. Markeringen må være solid nok til å tåle vær og vind, som for eksempel et minimum 1 meter høyt gjerde. Arbeid på skrått tak krever alltid sikring i nedkant av arbeidsområdet og på gavlen når arbeidsområdet ligger ved gavlen. Ellers kan arbeidsområdet avgrenses som beskrevet for flatt tak.

Unntak for flatt og skrått tak

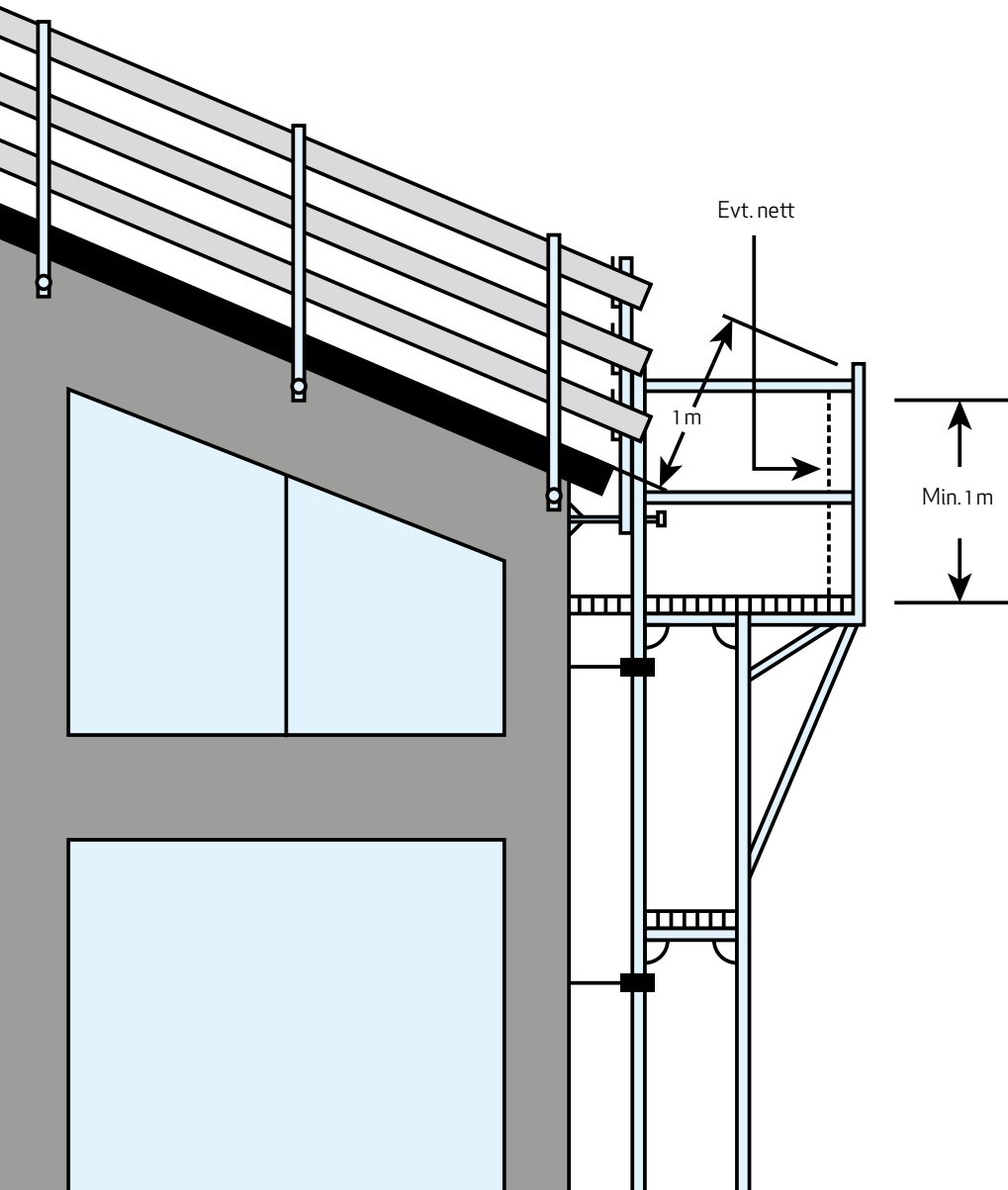
Krav om rekkverk eller stillas kan unntas:

- Ved midlertidig arbeid*. Det må da benyttes personlig fallsikringsutstyr.
- Ved bruk av lift eller lignende.

*Midlertidig arbeid som definert på side 3.

Skrått tak

Tak med helning over 6° regnes som skrått tak.

Sikring av arbeidet på skrått tak

- Ved arbeid på tak med fare for fall, skal arbeidstaker alltid sikres mot å falle ned. Det kreves at det benyttes kollektive vernetiltak, som rekkverk eller stillas.
- Arbeid over 2 meter skal alltid sikres med rekkverk.
- Rekkverk skal være minimum 1 meter, med håndlist, knelist og fotlist.
- Rekkverket skal tåle den største beregnede belastning ved fall av personer.

Krav til sikring ved bruk av stillas

- Ved arbeid på tak med stor helling og/eller ved tak med stor avstand til takfoten, bør det også vurderes om det bør benyttes personlig fallsikringsutstyr i tillegg til sikring med rekkverk eller stillas.
- Utsparinger, takvinduer o.l., i arbeidsområdet skal sikres, enten med rekkverk eller ved at de tildekkes med solide materialer som festes forsvarlig.

Tips

- Legg atkomsten så nær arbeidsområdet som mulig.
- Velg trappetårn til atkomst.
- Planlegg lagringsplassen i forhold til arbeidet.
- Benytt løfteutstyr eller kran for transport og heising av materialer.
- God belysning gjør arbeidet lettere og sikrere.
- En ryddig arbeidsplass øker sikkerheten.
- Husk rømningsvei.
- Husk ansvar for tredjeperson.

Lov og forskrifter

Nærmere informasjon om regelverket på dette området finner du på www.arbeidstilsynet.no

Organisering

Ordringen med regionale verneombud i bygge- og anleggsbransjen ble innført i 1981 og er et trepartssamarbeid mellom Arbeidstilsynet, arbeidsgiverorganisasjonene Byggenæringens Landsforening og Maskinentreprenørene Forbund, og arbeidstakerorganisasjonene Fellesforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund. Ordningen finansieres av en årlig avgift som innbetales av bedriftene i bygge- og anleggsbransjen. De regionale verneombudene for anleggsbransjen oppnevnes av Norsk Arbeidsmandsforbund og de regionale verneombudene for byggebransjen oppnevnes av Fellesforbundet.

Sekretariatet

Sekretariatet administrerer blant annet innbetalingen av avgiften. De svarer på spørsmål om avgiftsberegning og avgiftsplikt.

Fondet for regionale verneombud i bygge- og anleggsbransjen

Postboks 22 Sentrum
0101 Oslo

Besøksadresse: Stenersgata 1E, Oslo

Nettside: www.rvofond.no

Telefon: 815 58 070

Organisasjonsnr: 975 945 065